

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФАРМАЦІЇ

«СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ: СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»

МАТЕРІАЛИ
XI міжнародної
науково-практичної
конференції

30 КВІТНЯ 2026 РОКУ
М. ХАРКІВ

абсолютно безпечною альтернативою НПЗЗ для знеболення у пацієнтів, які приймають варфарин.

Наслідки асиметрії в офіційних документах виходять далеко за межі теоретичної фармакології та мають прямий вплив на безпеку пацієнтів у реальній клінічній практиці. Сучасні електронні медичні системи та CDSS (Eprocrates, Lexicomp, Micromedex, Drugs.com), а також локальні національні електронні реєстри призначень функціонують на основі парсингу даних з офіційних SmPC.

Таким чином, проблема асиметричного відображення DDI в SmPC та, відповідно, ІМЗ є фундаментальним та системним викликом для сучасної світової практики фармаконагляду. При цьому, генеричні препарати, особливо ті, що були затверджені для медичного застосування десятиліття тому демонструють найвищий ступінь резистентності до оновлень своїх інструкцій щодо взаємодій з новими молекулами. Запровадження автоматизованої перехресної синхронізації дозволить трансформувати реактивний фармаконагляд у проактивну екосистему медичної безпеки, усуваючи ілюзію безпеки та забезпечуючи працівників системи охорони здоров'я достовірними, повними та симетричними даними для прийняття клінічних рішень.

ЗАСТОСУВАННЯ РОСЛИННИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА ДІЄТИЧНИХ ДОБАВОК ДЛЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ

Рудак Ю.М., Степанова С. І.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна
uliarudak0@gmail.com

Стрімке зростання кількості психічних розладів спричинило глобальну кризу ментального здоров'я, перетворивши цю проблему на один із найгостріших медико-соціальних викликів сучасності. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, саме тривожні розлади посідають перше місце за розповсюдженістю: вони діагностовані у 359 мільйонів осіб, серед яких значну частку (72 млн) становить молодь та підлітки. Пандемія COVID-19 лише загострила ситуацію, спричинивши зростання захворюваності на 25% вже у перший рік. Для України ця проблема набула катастрофічних масштабів через кумулятивний ефект соціально-економічної нестабільності та повномасштабної війни. Наразі симптоматика ментальних розладів спостерігається у понад 90% українців, що зумовлює стрімке зростання попиту на доступні засоби

самодопомоги та безрецептурні лікарські препарати. У таких умовах аптечні заклади стають первинною ланкою допомоги, де пацієнт стикається з проблемою вибору між стандартизованими рослинними лікарськими засобами (РЛЗ) та дієтичними добавками (ДД), терапевтичний ефект та безпечність яких часто не має належного клінічного підтвердження.

Мета роботи полягала у здійсненні аналізу асортименту лікарських засобів та дієтичних добавок рослинного походження, що застосовуються для корекції психоемоційного стану, представлених на фармацевтичному ринку України станом на січень 2026 року. У роботі використано системно-аналітичний та статистичний методи дослідження, з використанням інформації Державного реєстру лікарських засобів України та онлайн-довідника «Компендіум – лікарські засоби».

Аналіз вітчизняного фармацевтичного ринку показав, що асортимент РЛЗ із седативною дією налічує 73 найменування. У структурі пропозиції переважають комбіновані препарати, частка яких становить 58%, тоді як на монокомпонентні припадає 42%. Ключовими складниками монопрепаратів є валеріана лікарська (*Valeriana officinalis* L.) (48% від загальної кількості найменувань), кропива собача звичайна (*Leonurus cardiaca* L.) (32%) та меліса лікарська (*Melissa officinalis* L.) (10%). У сегменті багатокомпонентних засобів найчастіше використовуються валеріана лікарська (36 найменувань), хміль звичайний (*Humulus lupulus* L.), меліса лікарська та м'ята перцева (*Mentha piperita* L.) (по 16 найменувань препаратів). Географічний аналіз виробників виявив домінування вітчизняного сектору – 60,7% (17 компаній), що зумовлено наявністю власної сировинної бази.

Сегмент ДД продемонстрував більшу кількість продуктів – 89 найменувань. На відміну від РЛЗ, він характеризується вищою часткою багатокомпонентних складів. Аналіз структури асортименту показав, що 51% засобів (45 найменувань) представлені монопрепаратами на основі виключно рослинної сировини. Решту сегмента (49%) формують комбіновані продукти, до яких, окрім рослинних складових, входять інноваційні компоненти: мелатонін (для корекції розладів сну), амінокислоти та нейромедіатори, такі як гамма-аміномасляна кислота, гліцин, 5-гідрокситриптофан, L-теанін та триптофан, а також вітамінно-мінеральні комплекси (солі магнію з вітамінами групи B) та засоби на основі канабідіолу. До складу ДД, окрім традиційної сировини (зокрема валеріани лікарської – 46 найменувань), часто входить сировина рослин, не характерних для флори України: вітанія снодійна (*Withania somnifera* (L.) Dunal), бакопа Моньє (*Bacopa monnieri* L.), шафран посівний (*Crocus sativus* L.), грифонія проста (*Griffonia simplicifolia* (Vahl ex DC.) Baill.) та ешольція

каліфорнійська (*Eschscholzia californica* Cham.), які мають доведену анксиолітичну активність, проте вимагають обережності через ризики взаємодій та побічних ефектів.

Аналіз підтвердив, що ключовою перевагою РЛЗ є їхня обов'язкова стандартизація та відповідність вимогам GMP. Водночас для більшості ДД характерна відсутність стандартизації за біологічно активними речовинами. Зокрема у процесі дослідження було виявлено, що у досліджуваному сегменті ДД лише 15,7% продуктів мають стандартизований склад. Таким чином, рівень стандартизації продукції безпосередньо впливає на якість її застосування та потребу в професійному супроводі. У зв'язку з цим зростає роль фармацевта, оскільки саме фахова консультація є важливою умовою забезпечення ефективного та безпечного самолікування.

Фармацевтичний ринок України демонструє динамічний розвиток сегмента седативних засобів. Попри широку номенклатуру ДД та наявність у їхньому складі інноваційних компонентів, РЛЗ залишаються пріоритетними для корекції стресових станів завдяки гарантованій якості та доведеній безпеці. Дотримання протоколів фармацевтичної опіки є необхідною умовою для надання якісної допомоги пацієнтам.

ВИВЧЕННЯ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕСТЕРОЇДНИХ ПРОТИЗАПАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У ХІРУРГІЧНИХ ВІДДІЛЕННЯХ

Сех М.Я., Зіменковський А.Б.

ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила
Галицького», м. Львів, Україна
pidgirna2016@ukr.net

Нестероїдні протизапальні засоби (НПЗЗ) є важливим компонентом мультимодальної анальгезії в сучасній хірургічній практиці, та дозволяють достатньо швидко та ефективно контролювати післяопераційний біль, зменшувати запалення та знижувати потребу в опіоїдних анальгетиках. Водночас, результати численних досліджень вказують на наявність суттєвих ризиків, пов'язаних із безпекою застосування НПЗП, особливо у хірургічних пацієнтів із високим рівнем коморбідності та поліпрагмазії.